

6. Domácnosti a bydlení

Jediným zdrojem dat, který poskytuje podrobné údaje o domácnostech a bydlení v územním detailu, je sčítání lidu, domů a bytů (SLDB). Použitý způsob zjišťování a následného zpracování dat neumožňoval získat podrobné údaje v případě, že v bytě žilo více rodinných domácností, proto jsou některá data zde publikována pouze za hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou.

Struktura domácností

Na základě SLDB v roce 2011 bylo ve Zlínském kraji zjištěno téměř 229,7 tis. hospodařících domácností, v nich více než polovinu tvořily domácnosti úplných rodin (52,9 %). Pro zjištění rozdílů v bydlení mužů a žen budeme posuzovat domácnosti jednotlivců, které se na úhrnu hospodařících domácností podílí 28,9 % a domácnosti neúplných rodin, ty tvoří 12,9 %.

Převážná většina domácností žije v bytech, v případě úplných rodin je to 99,7 %, u neúplných rodin 99,9 % a 98,4 % v případě domácností jednotlivců. Mimo byt bydlí 0,3 % úplných i neúplných rodin a 1,6 % jednotlivců. V zařízení žije 0,1 % úplných rodin, u neúplných rodin je to 0,2 %. U jednotlivců data nejsou k dispozici (jednotlivé osoby žijící v zařízeních nevyplňovaly Bytový list).

Hospodařící domácnosti podle typu domácnosti a způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	Tvořené 1 rodinou				Tvořené 2 a více rodinami	Domácnosti jednotlivců		Více-členné nerodinné domácnosti
		úplné rodiny		neúplné rodiny			muži	ženy	
		bez závislých dětí	se závislými dětmi	v čele muž	v čele žena				
Hospodařící domácnosti	229 682	69 107	52 305	5 289	24 251	4 928	28 086	38 244	7 472
v tom podle způsobu bydlení									
bydlící v bytech	227 853	68 832	52 157	5 265	24 120	4 922	27 383	37 860	7 314
bydlící mimo byty	1 675	193	139	23	69	6	703	384	158
bydlící v zařízeních ¹⁾	154	82	9	1	62	0	x	x	-
v %									
bydlící v bytech	100,0	30,2	22,9	2,3	10,6	2,2	12,0	16,6	3,2
bydlící mimo byty	100,0	11,5	8,3	1,4	4,1	0,4	42,0	22,9	9,4
bydlící v zařízeních ¹⁾	100,0	53,2	5,8	0,6	40,3	-	x	x	-

¹⁾ jednotlivé osoby žijící v zařízeních nevyplňovaly Bytový list, proto za ně data nejsou k dispozici

Nejvýraznější rozdíl mezi muži a ženami je u neúplných rodin, žena stojí v čele těchto rodin v 82,1 %. Z celkového počtu hospodařících domácností v kraji je to 10,6 %, zatímco u mužů 2,3 %. Z hlediska bydlení neúplných rodin je žena v čele domácnosti v 75 % v případě bydlení mimo byty a v 98,4 % v případě bydlení v zařízení.

U domácností jednotlivců je rovněž patrná převaha žen. Z celkového počtu 66,3 tis. domácností jednotlivců tvoří domácnosti žen 57,7 %. Na rozdíl od neúplných rodin u domácností jednotlivců je vyšší podíl bydlících mimo byty u mužů než u žen (64,7 %).

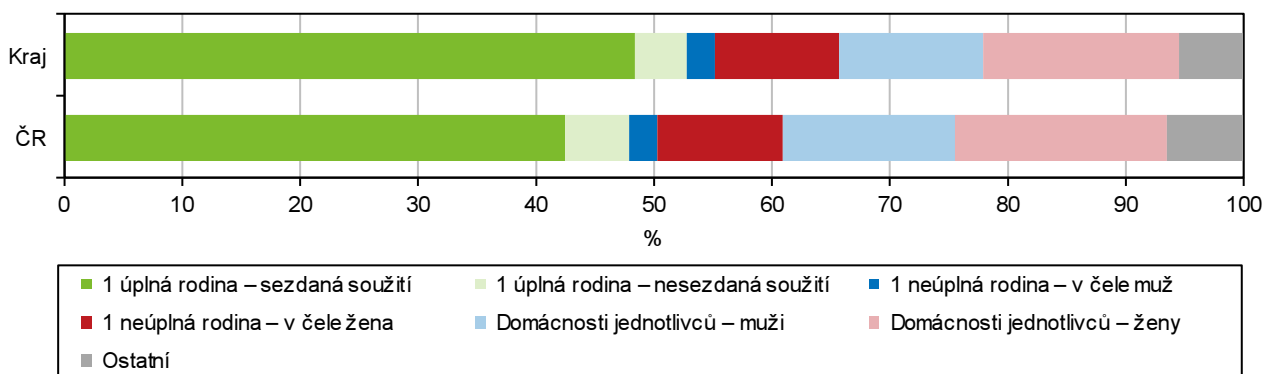
Ve srovnání s údaji za celou republiku jsou ve Zlínském kraji více zastoupeny úplné rodiny - sezdaná soužití, představují 48,4 % z úhrnu domácností, zatímco na úrovni republiky je to 42,5 %. Naopak nižší podíl v kraji tvoří nesezdaná soužití - 4,4 %, v celé republice je to 5,4 %. V případě neúplných rodin je podíl domácností v čele s ženou stejný v kraji i v ČR, a to 10,6 %.

Také zastoupení domácností jednotlivců je v kraji nižší, představuje 28,9 %, v ČR 32,5 %. Podobně je tomu i v případě domácností jednotlivců žen, v kraji představují 16,7 %, v ČR 17,9 %.

Hospodařící domácnosti podle typu ve Zlínském kraji a ČR

Zdroj: SLDB 2011

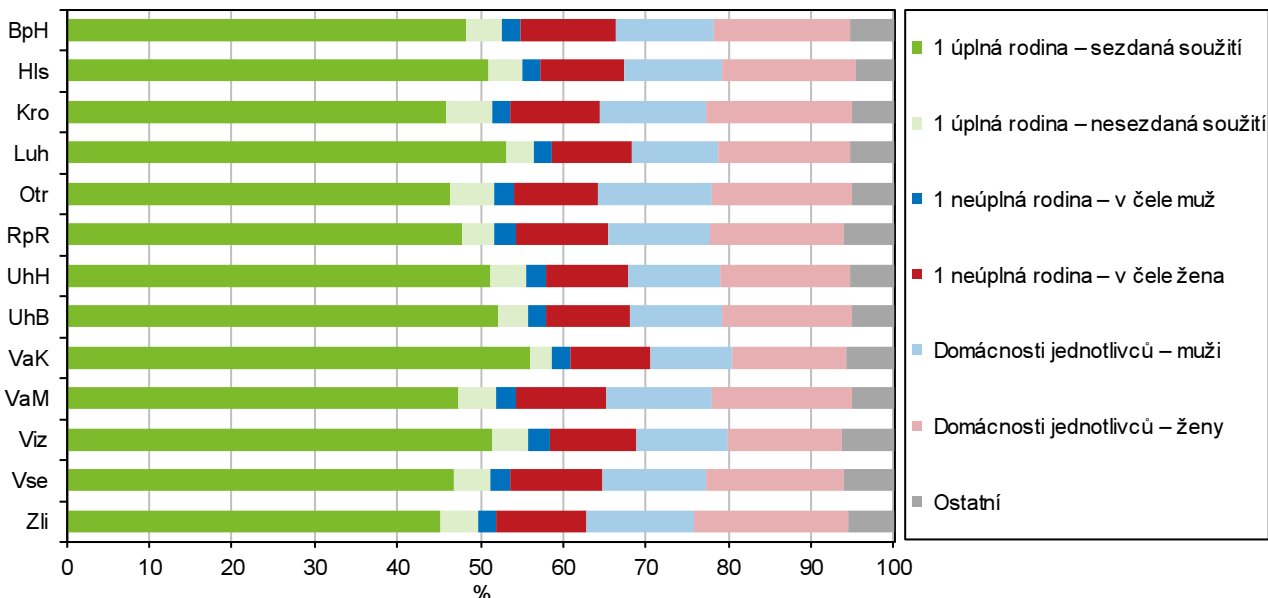
Pozn.: Ostatní = rodinné hospodařící domácnosti tvořené 2 a více rodinami a vícečlenné nerodinné domácnosti

V rámci kraje je nejvyšší zastoupení neúplných rodin s ženou v čele ve správním obvodu Bystřice pod Hostýnem (11,5 %), následují správní obvody Vsetín a Rožnov pod Radhoštěm. Naopak nejnižší - 9,6 % je ve správním obvodu Valašské Klobouky. Domácnosti jednotlivců - žen jsou nejvíce zastoupeny ve správním obvodu Zlín (18,6 %) a Kroměříž (16,4 %). Nejmenší podíl je ve správním obvodu Vizovice (13,8 %).

Podrobnější pohled přináší doplnění informace o počtu závislých dětí. U neúplných rodin je vyšší podíl domácností se závislými dětmi u těch, v jejichž čele stojí žena. Představuje 47,6 % (v případě mužů je to 40,9 %). Mezi správními obvody se podíl pohybuje v rozmezí od 31,8 % (Valašské Klobouky) po 42,1 % (Zlín).

Hospodařící domácnosti podle typu ve správních obvodech ORP Zlínského kraje

Zdroj: SLDB 2011

Pozn.: Ostatní = rodinné hospodařící domácnosti tvořené 2 a více rodinami a vícečlenné nerodinné domácnosti

Rodinné domácnosti

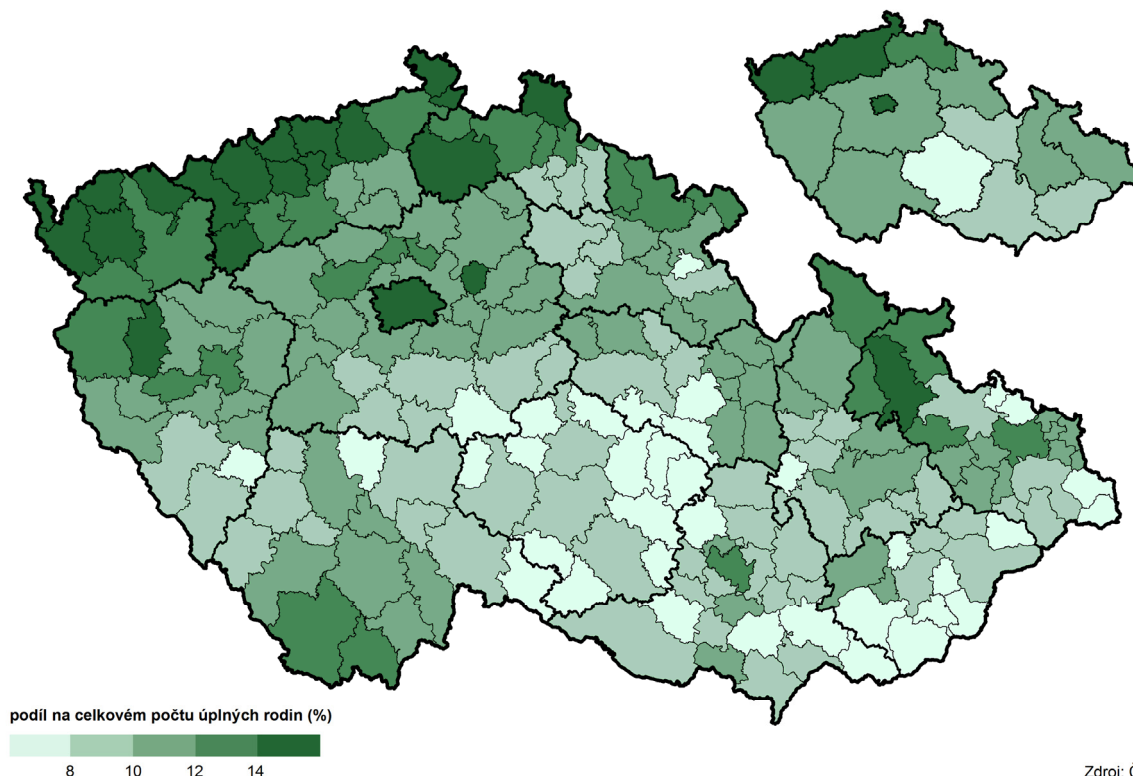
V roce 2011 bylo v kraji sečteno 155 882 rodinných domácností, z toho 150 952, tedy 96,8 % bylo tvořeno jednou rodinou. Domácností tvořených 2 a více rodinami bylo sečteno 4 928.

V rodinných domácnostech tvořených jednou rodinou měly převahu úplné rodiny (121 412), představovaly 80,4 %. Do domácností tvořených 1 úplnou rodinou jsou započteny manželské páry, faktická manželství,

registrovaná partnerství a faktická partnerství. Převažují manželské páry, představují 91,6 %. Faktická manželství tvoří 8,3 %. Registrovaná a faktická partnerství jsou zastoupena jen okrajově.

V kraji bylo sečteno 111 192 manželských párů a 10 053 faktických manželství. Ve srovnání s ostatními kraji je zastoupení faktických manželství na celkovém počtu úplných rodin 8,3 % druhé nejnižší mezi kraji. Nižší hodnota je jen v Kraji Vysočina, a to 7,9 %. Naopak nejvyšší podíly, přesahující 14 %, byly zjištěny v Karlovarském kraji, v Hl. m. Praze a v Ústeckém kraji. Mezi správními obvody kraje je nejnižší podíl ve správním obvodu Valašské Klobouky (4,4 %), následuje SO Luhačovice (5,9%). Nad hranici 10 % je ve správních obvodech Otrokovice a Kroměříž.

Faktická manželství podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Hospodařící rodinné domácnosti podle počtu členů domácnosti, závislých dětí a typu hospodařící domácnosti

Zdroj: SLDB 2011

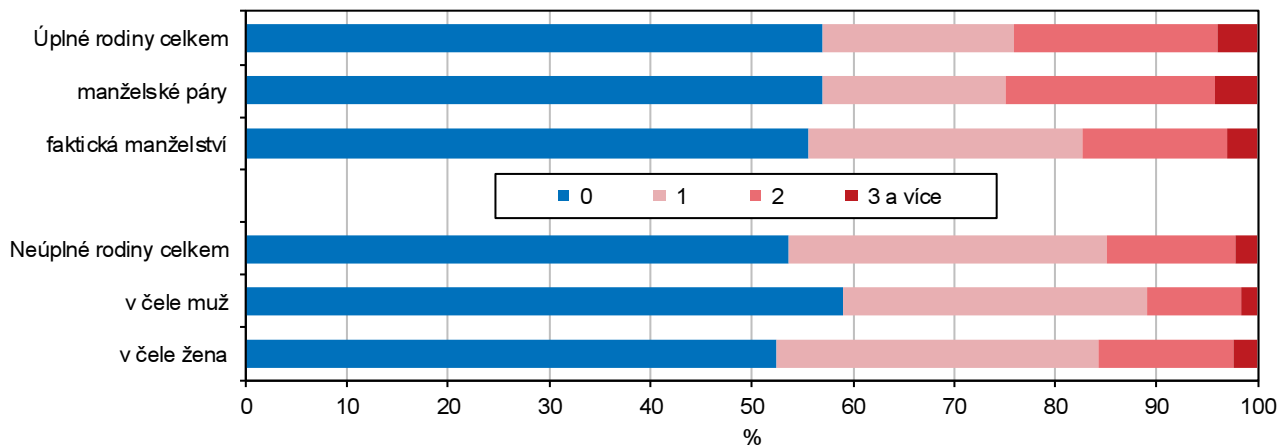
	Rodinné domácnosti	v tom s počtem členů (%)				v tom s počtem závislých dětí (%)			
		2	3	4	5 a více	bez dětí	1	2	3 a více
Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou¹⁾	121 412	35,3	25,6	29,2	9,8	56,9	18,9	20,1	4,0
v tom									
manželské páry	111 192	34,8	25,1	30,0	10,0	57,0	18,2	20,7	4,1
faktická manželství	10 053	40,9	31,1	20,7	7,3	55,6	27,1	14,4	3,0
registrovaná partnerství	12	83,3	8,3	8,3	-	91,7	8,3	-	-
faktická partnerství	155	39,4	35,5	13,5	11,6	80,6	12,9	5,2	1,3
Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou	29 540	56,9	30,8	8,8	3,4	53,6	31,5	12,7	2,2
v tom									
v čele muž	5 289	55,2	29,6	11,1	4,1	59,1	30,0	9,4	1,6
v čele žena	24 251	57,3	31,1	8,3	3,3	52,4	31,8	13,5	2,4

¹⁾ faktická manželství = neformální soužití druhá a družky, faktická partnerství = neformální soužití osob stejného pohlaví

Z hlediska počtu závislých dětí ve všech uvedených typech úplných domácností tvořených jednou rodinou převládají domácnosti bez dětí. Zatímco u manželských párů a faktických manželství podíl představuje 57,0 % a 55,6 %, u faktických a registrovaných partnerství převyšuje 80% respektive 90% hranici. U manželských párů se závislými dětmi jsou nejpočetnější se 2 dětmi (20,7 %), u faktických manželství s 1 dítětem (27,1 %).

Rodinné domácnosti podle počtu závislých dětí ve Zlínském kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Úplné rodiny podle věku osoby v čele, typu hospodařící domácnosti a počtu závislých dětí

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle věku osoby v čele (%)						
		15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75 a více
Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou	121 412	0,4	11,3	22,5	21,8	22,6	14,1	7,3
z toho								
manželské páry	111 192	0,2	9,3	22,0	22,2	23,5	14,9	7,8
bez závislých dětí	63 385	0,1	3,1	3,3	17,0	37,0	25,9	13,6
se závislými dětmi	47 807	0,2	17,6	46,9	29,1	5,7	0,5	0,1
faktická manželství	10 053	3,3	33,6	27,0	17,1	12,6	4,5	1,9
bez závislých dětí	5 586	4,4	31,7	15,8	17,0	19,8	7,9	3,4
se závislými dětmi	4 467	2,0	35,9	41,1	17,2	3,6	0,2	0,0

Faktická manželství jsou nejčastější u mladých lidí, zhruba třetinu tvoří ty, ve kterých je osoba v čele ve věku 25-34 let, a to bez ohledu na to, zda pár má závislé děti nebo ne. U manželských párů se závislými dětmi jsou nejvíce zastoupeny domácnosti s osobou v čele ve věku 35-44 (46,9 %), kdežto u párů bez závislých dětí je to ve věku 55-64 let.

Manželské páry podle věku partnerů

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho věk muže					
		15–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70 a více
Manželské páry celkem	111 192	2 345	21 096	23 889	25 665	22 641	15 555
z toho věk ženy							
15–29	5 120	1 793	3 145	153	23	5	1
30–39	25 227	510	16 965	7 369	334	43	6
40–49	24 375	27	940	15 643	7 438	300	27
50–59	25 191	10	30	686	16 974	7 281	210
60–69	20 680	3	13	29	867	14 613	5 155
70 a více	10 597	2	3	9	29	399	10 155

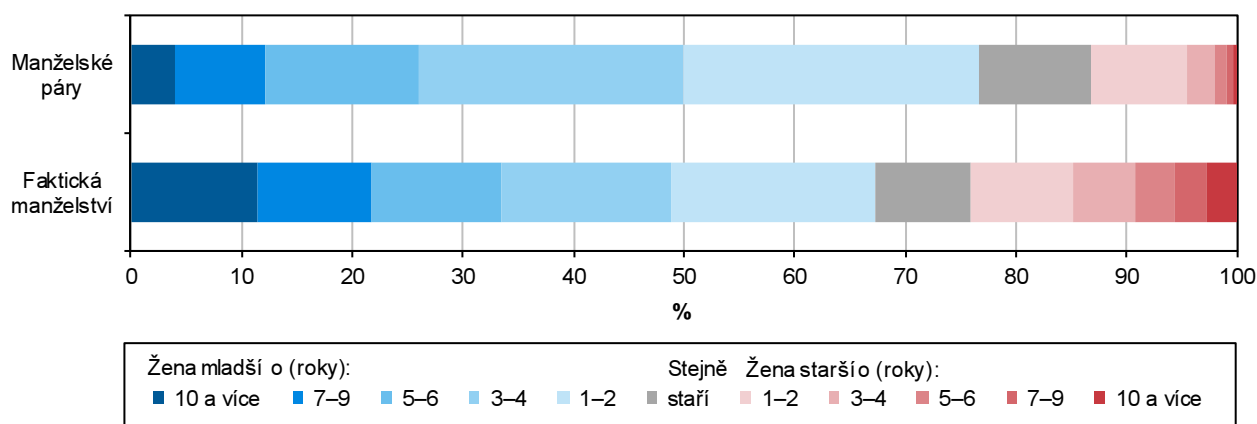
Faktická manželství podle věku partnerů

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho věk muže					
		15–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70 a více
Faktická manželství celkem	10 053	1 709	3 651	2 009	1 527	815	342
z toho věk ženy							
15–29	2 793	1 416	1 229	122	24	2	-
30–39	3 321	266	2 099	795	138	19	4
40–49	1 772	19	302	873	515	60	3
50–59	1 259	6	17	195	705	311	25
60–69	663	1	3	22	136	386	115
70 a více	245	1	1	2	9	37	195

Manželské páry a faktická manželství (soužití druha a družky) podle rozdílu ve věku ve Zlínském kraji (ze zjištěných hodnot)

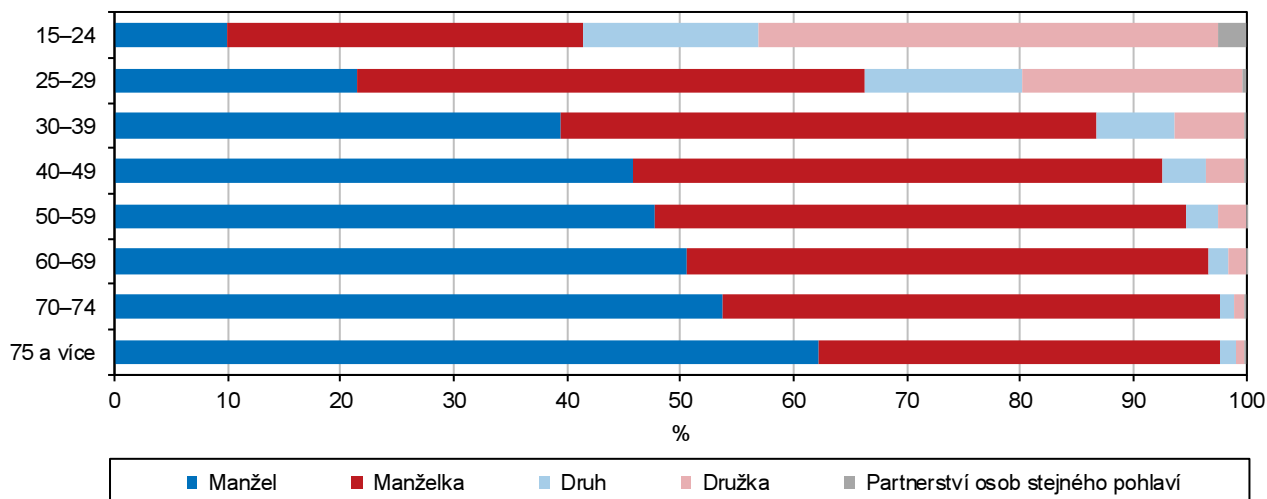
Zdroj: SLDB 2011

Pro manželské páry i faktická manželství platí, že převažují ty, ve kterých je žena mladší, nebo jsou partneři stejně staří. Proti manželským párům je ve struktuře faktických manželství větší zastoupení párů, ve kterých je starší žena, představují téměř čtvrtinu, zatímco v manželských párech je žena starší jen v 13,1 %. Ve struktuře faktických párů zaujímají výrazně větší podíl páry, u kterých je velký věkový rozdíl, než je tomu u manželských párů.

Osoby v bytech žijící v úplné rodině podle postavení v domácnosti a věku ve Zlínském kraji

Zdroj: SLDB 2011

Neúplné rodiny podle věku osoby v čele, typu hospodařící domácnosti a počtu závislých dětí

Zdroj: SLDB 2011

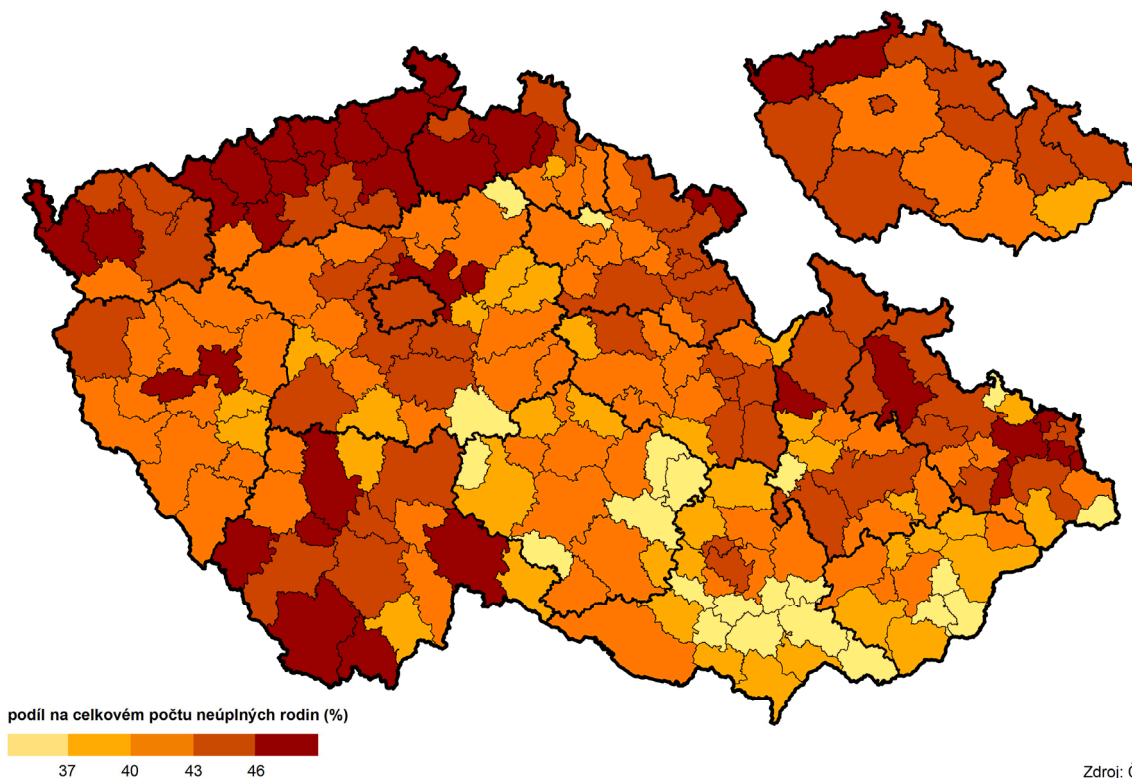
	Celkem	z toho podle věku osoby v čele (%)						
		15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75 a více
Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou	29 540	1,7	10,5	24,9	24,2	16,5	10,7	11,1
v tom								
v čele muž	5 289	2,2	7,3	19,4	29,7	20,6	10,7	9,1
bez závislých dětí	3 125	1,2	2,2	6,0	28,0	29,6	17,7	15,3
se závislými dětmi	2 164	3,7	14,8	38,7	32,3	7,6	0,6	0,2
v čele žena	24 251	1,6	11,2	26,1	23,0	15,6	10,7	11,6
bez závislých dětí	12 702	0,3	0,4	6,1	23,6	27,3	20,3	22,0
se závislými dětmi	11 549	3,1	23,2	48,2	22,2	2,8	0,1	0,1

U domácností tvořených jednou neúplnou rodinou, kterých bylo při sčítání zjištěno 29 540, jsou v převážné většině v čele ženy. Jen v necelé pětině těchto domácností je v čele muž. V obou případech jsou nejpočetnější domácnosti bez závislých dětí, představují 59,1 % pokud je v čele muž a 52,4 % když je v čele domácnosti žena. Podíl domácností s 1 závislým dítětem se pohybuje okolo 30 %, ať je v čele domácnosti muž či žena. Větší rozdíl je v podílu domácností se 2 závislými dětmi, rozdíl je 4,1 procentního bodu ve prospěch domácností v čele s ženou (13,5 %).

Na celkovém počtu neúplných rodin v kraji se rodiny se závislými dětmi v čele s ženou podílí 39,1 %. Mezi správními obvody kraje se podíl pohybuje od 31,8 % (Valašské Klobouky) po 42,1 % (Zlín). Hranici 40 % přitom převyšuje i ve správních obvodech Kroměříž, Otrokovice a Rožnov pod Radhoštěm.

U domácností se závislými dětmi jsou nejpočetnější domácnosti s osobou v čele domácnosti ve věku 35-44 let, u domácností bez závislých dětí osoby ve věku 55-64 let, a to jak v případě mužů v čele domácnosti, tak i žen.

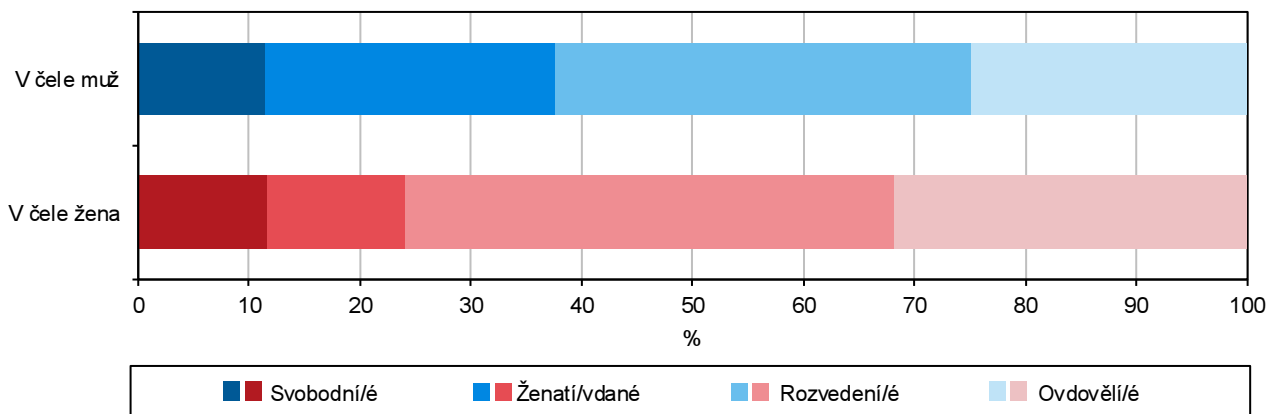
Neúplné rodiny v čele se ženou se závislými dětmi podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Zdroj: ČSÚ

Neúplné rodiny podle pohlaví a rodinného stavu osoby v čele ve Zlínském kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců

Domácností, ve kterých žila jen jedna osoba, bylo zjištěno 66 330, tedy 28,9 % z celkového počtu hospodařících domácností. Početnější byly domácnosti žen, bylo jich 38 244 a představovaly 57,7 % ze všech domácností jednotlivců.

Skutečnost, že ženy se v průměru dožívají vyššího věku než muži, se projevila i ve struktuře domácností z hlediska věku a stavu. Jestliže domácností žen je zhruba o třetinu více než domácností mužů, pak v případě ovdovělých je domácností žen 5,7x více než domácností mužů. Zatímco u mužů jsou nejpočetnější domácnosti svobodných (41,8 %), u žen jsou to ovdovělých (53,0 %). Na druhé místo se řadí u obou pohlaví domácnosti rozvedených osob. Za nimi pak následují u mužů domácnosti ženatých, u žen svobodných.

Hospodařící domácnosti jednotlivců podle věku, rodinného stavu a způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

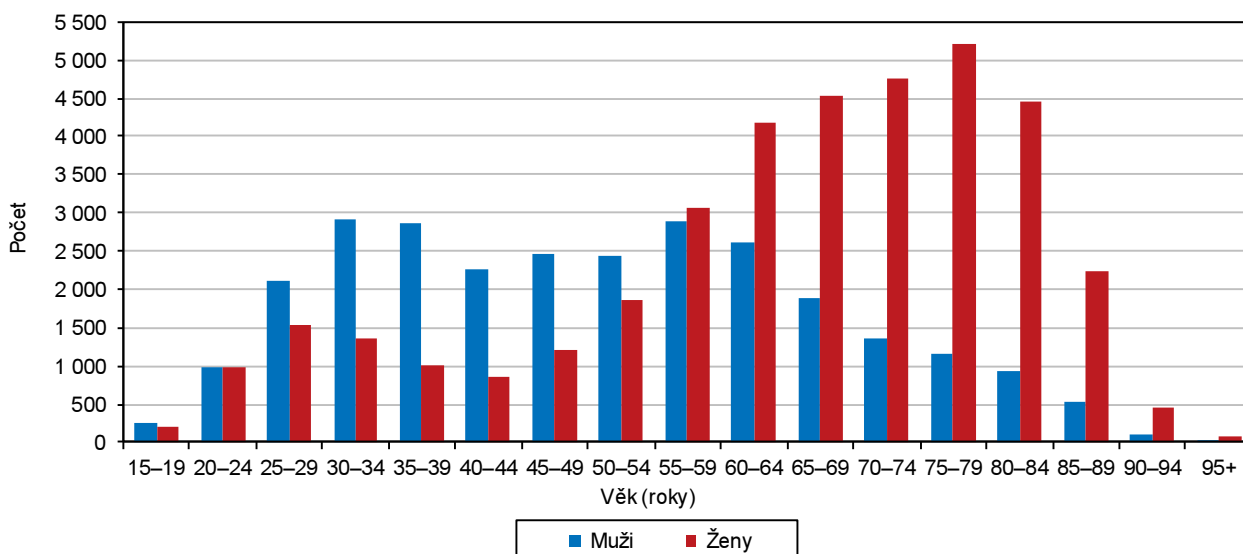
	Muži					Ženy				
	celkem	z toho ve věku				celkem	z toho ve věku			
		15–29	30–49	50–69	70 a více		15–29	30–49	50–69	70 a více
Domácnosti jednotlivců celkem	28 086	3 346	10 499	9 822	4 094	38 244	2 733	4 440	13 640	17 176
z toho rodinný stav (%)										
svobodný, svobodná	41,8	94,3	52,1	25,0	9,4	18,4	90,3	46,7	10,9	4,7
ženatý, vdaná	13,9	3,9	13,0	18,1	14,9	7,4	6,5	17,0	10,7	2,4
rozvedený, rozvedená	31,4	1,6	34,4	46,3	14,6	21,2	2,9	33,5	36,3	9,2
ovdovělý, ovdovělá	12,7	0,0	0,3	10,5	61,0	53,0	0,1	2,7	42,0	83,7
v tom způsob bydlení (%)										
samostatně v bytě	84,0	75,9	82,7	85,8	90,2	88,3	74,9	82,2	89,1	91,7
v bytě s další hospodařící domácností	13,5	21,0	14,4	12,1	8,9	10,7	22,9	15,2	10,1	8,0
mimo byty	2,5	3,0	3,0	2,1	1,0	1,0	2,2	2,6	0,8	0,3

Z hlediska věku jsou u mužů nejvíce zastoupeny domácnosti svobodných ve věku 30-49 let, představují pětinu všech domácností mužů. Následují domácnosti rozvedených ve věku 50-69 let, ty tvoří 16,2 %. U žen jsou jednoznačně nejčastější domácnosti ovdovělých ve věku 70 a více let, představují 37,6 % ze všech domácností žen. S odstupem více než 8,5 tis. následují domácnosti ovdovělých žen ve věku 50-69 let. Lze říci, že domácnosti ovdovělých žen ve věku 50 a více let tvoří 52,6 % všech domácností jednotlivců-žen.

Věkové složení domácností jednotlivců podle pohlaví ve Zlínském kraji (ze zjištěných hodnot)

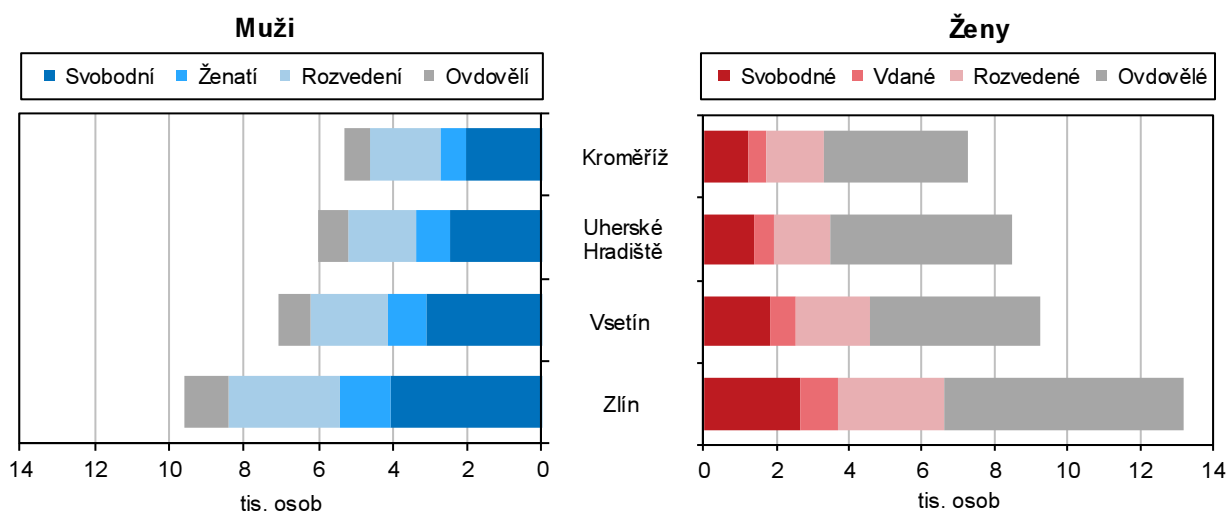
Zdroj: SLDB 2011

Struktura domácností z hlediska stavu jednotlivce se mezi okresy výrazně neliší. Domácnosti svobodných jednotlivců jsou nejvíce zastoupeny v okresech Vsetín a Zlín, domácnosti ovdovělých v okrese Uherské Hradiště.

Domácnosti jednotlivců podle pohlaví a rodinného stavu v okresech Zlínského kraje (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

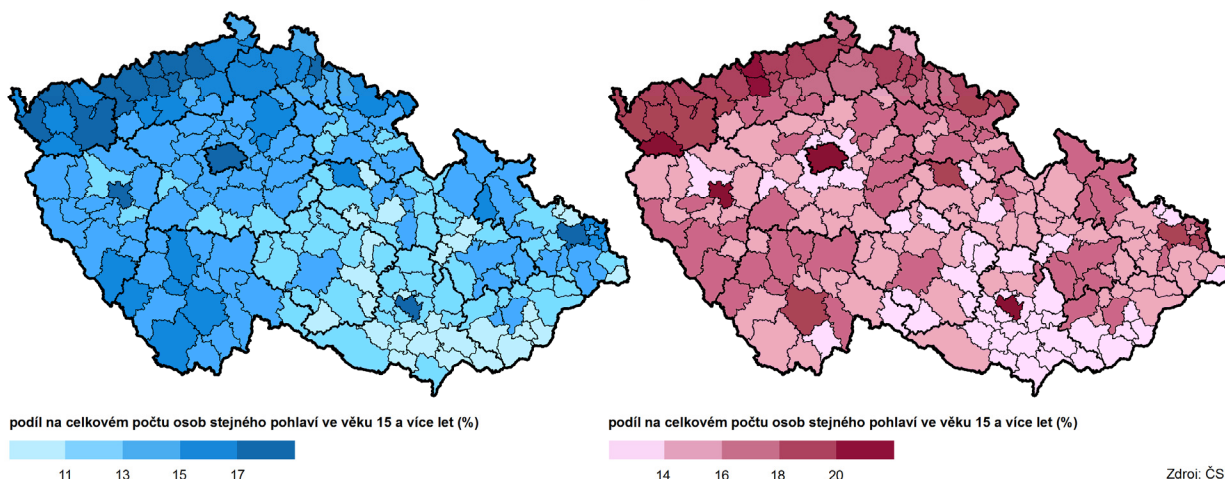
Pro porovnání počtu domácností jednotlivců podle správních obvodů použijeme podíl domácností jednotlivců na celkovém počtu osob stejného pohlaví. U mužů je nejmenší podíl ve správním obvodu Valašské Klobouky 8,2 % a je to současně i nejmenší podíl ze všech 210 správních obvodů ČR. Nejvyšší podíl v rámci Zlínského kraje je 13,8 % v Otrokovicích. U žen se pohybuje v intervalu od 11,4 % (Valašské Klobouky) po 17,3 % (Zlín).

Rozhodující většina domácností jednotlivců žije samostatně v bytě, u mužů je to 84,0 %, u žen 88,3 %. U domácností jednotlivců mužů i žen ve věku 15-29 let bydlí samostatně zhruba tři čtvrtiny domácností, s přibývajícím věkem se podíl samostatně bydlících zvyšuje. V bytě s další hospodařící domácností bydlí nejvíce nejmladších domácností (ve věku 15-29 let), u obou pohlaví je to zhruba jedna pětina. Podíl domácností bydlících mimo byty je mírně vyšší u mužů než u žen a převaha se projevuje ve všech věkových skupinách.

Domácnosti jednotlivců podle pohlaví a SO ORP podle SLDB 2011

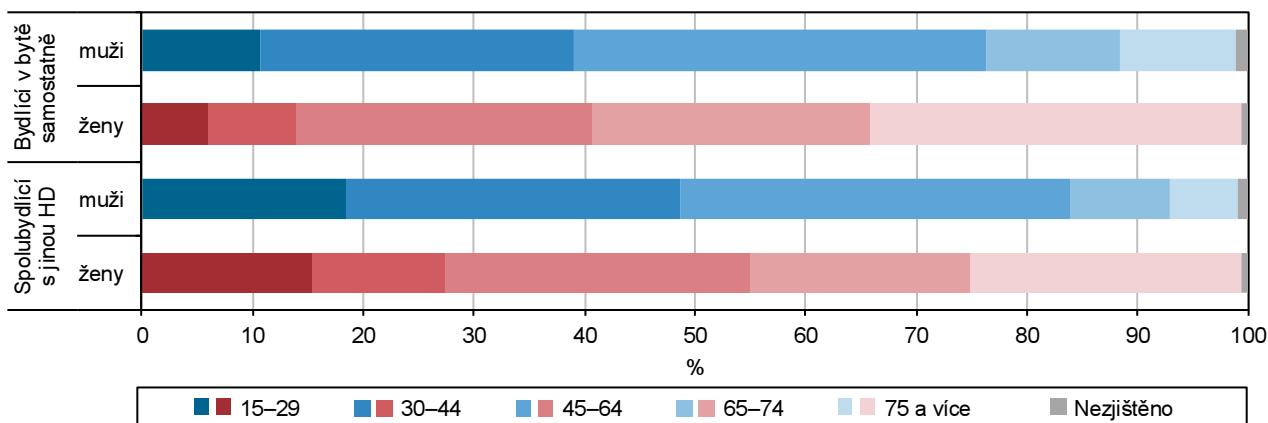
Muži

Ženy

Domácnosti jednotlivců bydlící v bytě podle způsobu bydlení, pohlaví a věku ve Zlínském kraji

Zdroj: SLDB 2011

Bydlení domácností

Při hodnocení úrovně bydlení domácností budeme posuzovat pouze domácnosti bydlící samostatně v bytě, a to na základě údajů o domovním a bytovém fondu ze sčítání 2011.

Domácnosti bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti, druhu domu a právního důvodu užívání bytu

Zdroj: SLDB 2011

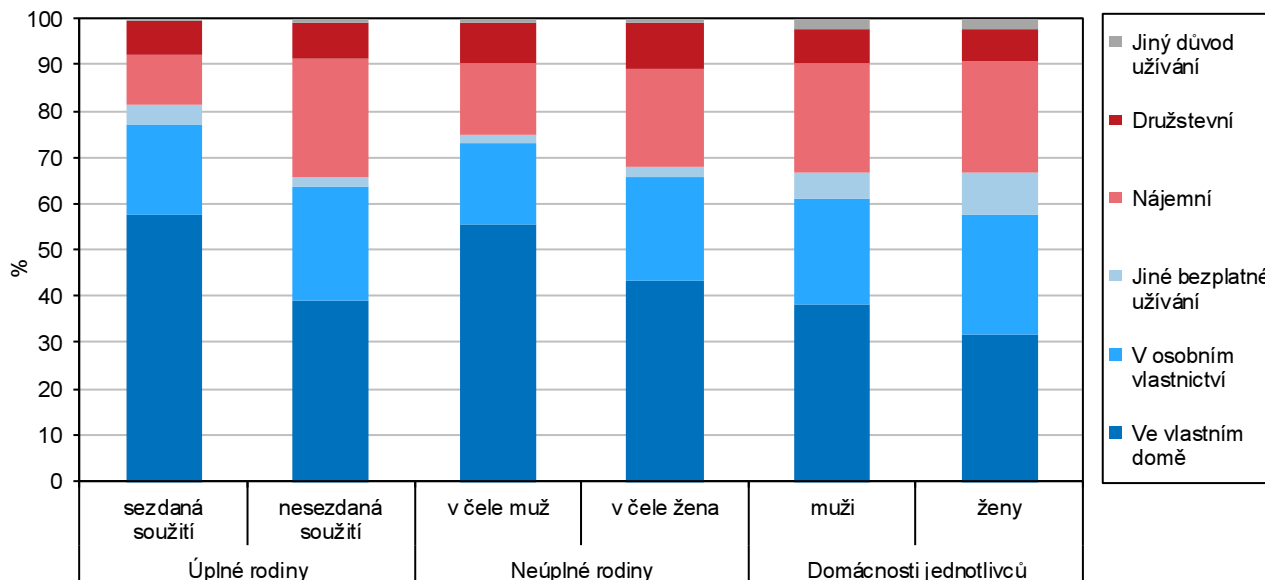
	Úplné rodiny		Neúplné rodiny		Domácnosti jednotlivců	
	sezdaná soužití	nesezdaná soužití	v čele muž	v čele žena	muži	ženy
Domácnosti bydlící samostatně v bytě	81 526	8 700	4 741	22 048	23 587	33 787
z toho podle druhu domu (%)						
rodinné domy	63,9	44,1	60,7	49,0	47,6	43,4
bytové domy	35,5	55,2	38,3	50,1	50,1	54,2

Domácnosti tvořené úplnou rodinou bydlí nejčastěji v případě sezdaných soužití v rodinném domě, a to v 63,9 %, u nesezdaných soužití je to 55,2 %. U úplných rodin pokud je v čele muž, je pak nejčastější bydlení v rodinném domě (60,7 %), když je v čele žena, pak je to v bytovém domě (50,1 %). U domácností jednotlivců jsou to bytové domy, ať se jedná o domácnost muže či ženy.

Domácnosti bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti a právního důvodu užívání bytu ve Zlínském kraji (ze zjištěných hodnot)

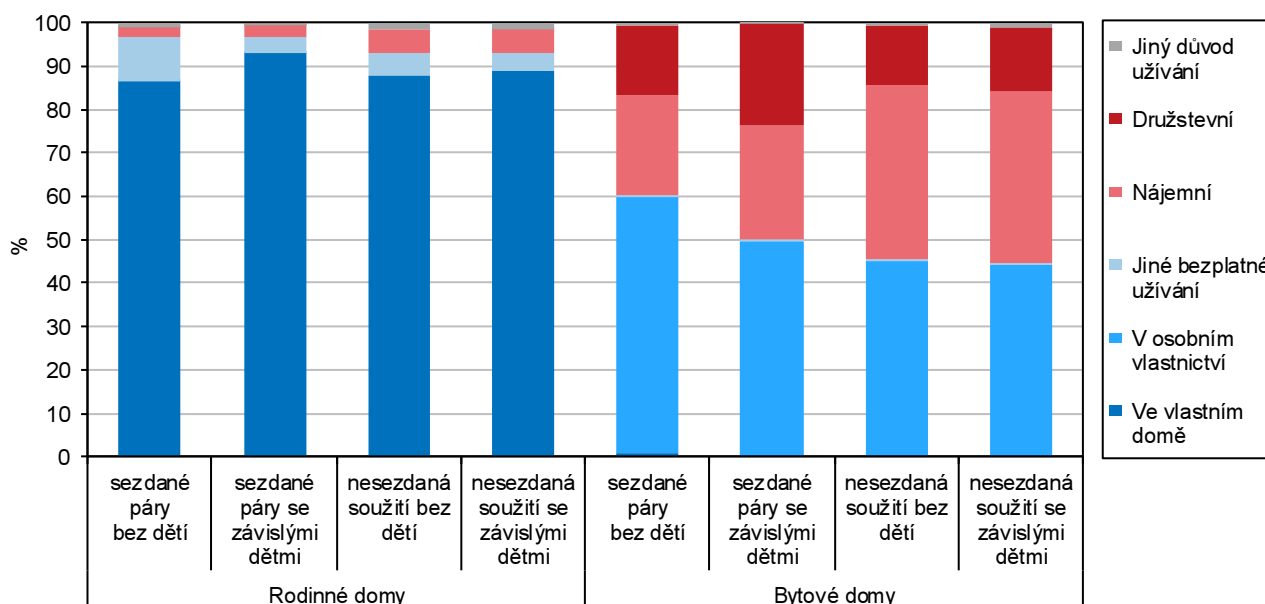
Zdroj: SLDB 2011

Z hlediska právního užívání bytu je nejčastější bydlení ve vlastním domě, u sezdaných soužití a u neúplných rodin v čele s mužem převyšuje 50% podíl. Na druhém místě je bydlení v bytě v osobním vlastnictví s výjimkou nesezdaných soužití a neúplných domácností mužů, u těch je na druhém místě bydlení v nájemním bytě. U domácností žen je nejméně časté bydlení ve družstevním bytě, představuje 6,5 %. U ostatních typů domácností je nejméně častou formou bydlení jiné bezplatné užívání bytu.

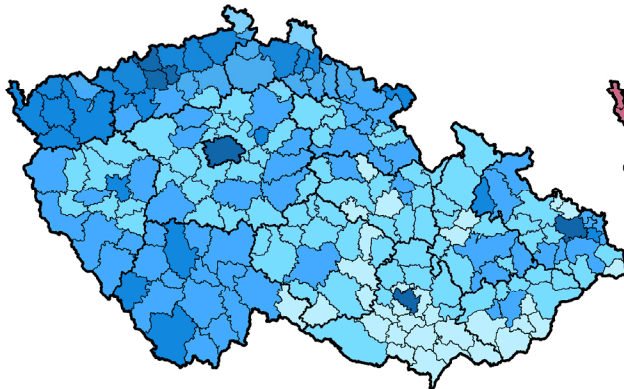
Úplné rodiny bydlící samostatně v bytě podle druhu domu a právního důvodu užívání bytu ve Zlínském kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

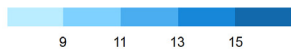

Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 15 a více let podle pohlaví a SO ORP podle SLDB 2011

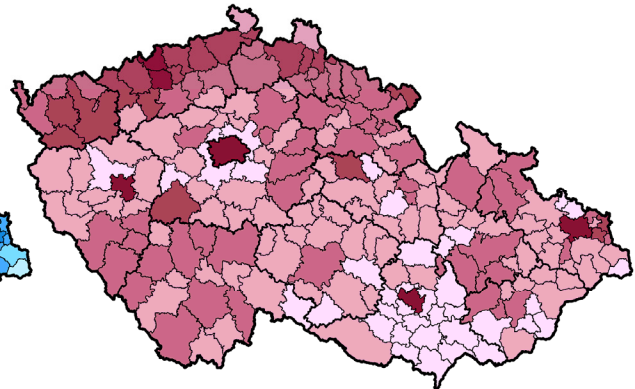
Muži

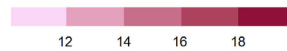
podíl na celkovém počtu osob stejného věku a pohlaví (%)

Ženy

podíl na celkovém počtu osob stejného věku a pohlaví (%)

Zdroj: ČSÚ

Pro porovnání úrovně bydlení jednotlivců samostatně v bytě podle správních obvodů, využijeme údaje o počtu osob starších 15 let bydlících samostatně v bytě vztažené k celkovému počtu osob daného pohlaví. Vzhledem k tomu, že převážná většina domácností jednotlivců žije samostatně v bytě, jsou tyto podíly jen mírně nižší, než podíly domácností jednotlivců na celkovém počtu osob daného pohlaví, které byly uvedeny v předchozí části. Minimální hodnoty byly zjištěny ve správním obvodu Valašské Klobouky (7,0 % u mužů a 9,8 % u žen), nejvyšší hodnoty u mužů v Otrokovicích (11,8 %) a u žen ve Zlíně (15,4 %). Minimum ve správním obvodu Valašské Klobouky je zároveň i minimální hodnotou ze všech správních obvodů ČR.

